

Vandsektorens rolle og muligheder - hvordan ser selskaberne fremtidens samspil ?

Carl-Emil Larsen, direktør DANVA

KTC Årsmøde 20. september 2013

Kort om DANVA

- ✓ Brancheforening for danske vandselskaber
- ✓ Bestyrelse bestående af bestyrelsesrepræsentanter (politikere) og direktører
- ✓ Ca. 120 medlemsvirksomheder
- ✓ Medlemsvirksomhederne servicerer mere end 5 mio. danskere
- ✓ Ca. 300 aktivt arbejdende medlemmer
- ✓ Høringsberettiget
- ✓ Medlemsservice, interessevaretagelse (lobby), kursusvirksomhed, konsulenttjeneste, formidling, standardisering og projekter

Foreningens formål er at varetage medlemmernes og den danske vandsektors interesser med henblik på at fremme en stabil, effektiv og etisk forsvarlig vand- og kloakforsyning på et højt kvalitetsniveau og på et for miljøet bæredygtigt grundlag

Centrale forandringstemaer for vandselskaberne

	Fra	Til
Strategi	Kommunalt monopol	Markedsbaserede strategier
Organisation	Stabil, rolig udviklingsproces	Klar til mere dynamik og større ydre pres, tempo
Ledelse	Faglighed og anciennitet	Ledelse som faglighed
Innovation og ydelser	Teknologi- og kvalitetsdrevet	Markedsdrevet, fastholdelse af høj kvalitet og kompetence, øget kundefokus
Kompetencer	Dybe faglige kompetencer	Fastholdelse og videreudvikling af faglige kompetencer. Tilførsel af forretnings- og helhedsforståelse
Kultur og værdier	Forskellige afdelingskulturer Fokus på afdelingens mål	Helhedsorienteret fokus og tværgående samarbejde
Opgaver og udvikling	Mange igangsatte udviklingstiltag og projekter	Større fokus og overblik over kerneopgaver og udviklingsopgaver

Nye udfordringer

Ændrede rammer for kommuner og vandselskaber:

➡ *behov for at se på tilpasning af opgaver på vandområdet*

Vand kender ingen grænser og ved skybrud oversvømmes byrum, viadukter, veje og haver af vand fra åer, hav, spildevand, regnvand og grundvand:

➡ *behov for nye typer løsninger i form af integrerede kloak- og vandløbsanlæg (f.eks. vandveje, overfladeanlæg til håndtering af tag og overfladevand etc.)*

Ny lovgivning - en del af løsningen

Ændring af betalingsregler - Medfinansiering af klimatilpasning

- Tillæg til prisloft i 2013 for finansiering af kommunale/private klimatilpasningstiltag
- 31 vandselskaber, 7 mio.
- samlet budget over levetid 300 mio.

Kun begyndelsen

Mange flere investeringer fra vandselskabernes side i årene fremover af de opgaver, som traditionelt set har været en kommunal opgave finansieret af kommunerne.

Ny lovgivning – en del af løsningen

Vandselskaberne er centrale aktører i klimatilpasning

- Vandselskaber betaler
- Vandselskaberne besidder kompetencer ift. beregning af vandveje og praktisk etablering af løsninger
- Vandselskaberne håndterer allerede overvejende del af årsnedbør (i byer)

Men

1. Utydelig ansvarsfordeling ved ekstremregn og skybrud
2. Manglende synergi i drift af løsninger
3. Efter 1. januar 2015 må spildevandsforsynings-selskabet højst betale 75 % af de samlede investeringsomkostninger, der er nødvendige for håndtering af tag- og overfladevand, til projekter, der indgås aftale om, jf. § 12, senere end 1. januar 2015.

Behov for ny ansvars- og rollefordeling

Kommunerne

- ✓ opstiller overordnede mål og rammer gennem kommunal planlægning som f.eks. spildevandsplaner, byplanlægning.

Kommunerne skal have de fornødne kompetencer til at kunne opstille de langsigtede og samfundsmæssigt afstemte mål for den samlede vandhåndtering

Vandselskaberne

- ✓ sikrer, at kloaksystemet og byens infrastruktur indenfor de udstukne mål og rammer spiller optimalt sammen.
- ✓ designer, udfører, (ejer) og driver anlæg

Selskaberne skal som vandoperatører råde over kompetencer indenfor planlægning og beregning af vandveje, den praktiske etablering af optimale løsninger til håndtering af øget nedbør/skybrud og varetage driften af anlæggene

Det samlede vandkredsløb

Vandselskaberne varetager i større eller mindre grad driften af de enkelte dele i vandkredsløbet

- Mest i det "tekniske vandkredsløb" (f.eks vandløb i byer)
- Mindst i det "naturlige vandkredsløb"

Hvilke opgaver varetager selskaberne i dag

Grundvand , beskyttelse og indvinding
Vandselskaber/vandværker
Øvrige indvindere (virksomheder, landbrug, gartnerier, enkeltindv., etc.)
Landbruget – beskyttelse af grundvand
Borgere – beskyttelse af grundvand
Vejforvaltere - grundvandshensyn
70-90 %

Drikkevand, produktion og distribution
Vandselskaber/vandværker
70-90 %

Arealforvaltning – det åbne land (klima)
Landbrug
Skovejere
Etc...
Vandselskabernes rolle er minimal
0-1 %

Spildevandsrensning
Vandselskaber
Virksomheder
Borgere
80-90 %

”Våd natur” vandløb, sø, mose, hav
Statslige driftsforvaltere ?
Kommunale driftsforvaltninger
Private bredejere
Landbruget
Pumpe / digelæg
Interesseorg. (lystfiskere)
Etc.
Vandselskabernes rolle er minimal
0-1 %

Byens regnvand
Drift varierer fra ”almindelig regn” til ”skybrud”
Vandselskaber – kloakanlæg
Kommunal vejafdeling – vejvand
Borgere/forretningsdrivende – private anlæg
Brandvæsen/miljøvagt – beredskab
Evt. forsikringsselskaber
Alm. Regn: 99 %
Skybrud: ?? (30-70 %)

Hvor kunne der ligge nye opgaver

Grundvand , beskyttelse og indvinding

- Grundvandsbeskyttelse

Drikkevand, produktion og distribution

- Installationer på borgerens grund (vandure, stikledninger, målere etc.) varetage hele "forsyningskæden"

Arealforvaltning – det åbne land (klima)

- Drift af arealer i det omfang de indgår som et "klimatilpasningsanlæg",

Spildevandsrensning

- Installationer på borgerens grund, varetage hele "afledningskæden"
- Private spildevandsrensningsanlæg

"Våd natur" vandløb, sø, mose, hav

- Drift af vandløb/søer i det omfang de indgår som et "klimatilpasningsanlæg" (f.eks. opstemning af regnvand opstrøms by – fremfor bassinanlæg i midtbyen)

Byens regnvand

Drift varierer fra "almindelig regn" til "skybrud"

Normalregn:

- Regnvand hos borgeren – abonnement ??
- Vejvand ??
- Andre "vandtekniske anlæg" (sluser, diger etc.)

Ekstremregn:

- Sluse/pumpeanlæg, beredskab
- Andre "skybrudsanlæg"

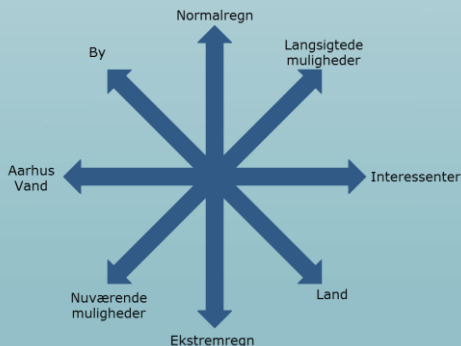
Helhedsorienteret drift

Hvor vil det give værdi at forsyningen overtager driften af vandkredsløbet (vandløb, vådområder etc.). Færre til at koordinere, bedre klimatilpasning, udnytte kompetencer fuldt ud...

Eksempel fra et vandselskab:

Hvorvidt en aktivitet skal foretages i regi af "Det samlede vandkredsløb" vurderes pba. af 3 kriterier. Den vægt kriterierne tillægges kan variere over årene, f.eks. pga. sammensætningen af den allerede eksisterende portefølje

1: Den rette vægtning mellem perspektiverne

2: Synergier mellem strukturplanerne

3: Vurdering af værdiskabelse for det samlede vandkredsløb

Aktivitet	Sammenlignende / Potential	Plyftning på "tilnu"	Plyftning på "tilnu & smidde"	Plyftning på "helhedsbetragtning"	Plyftning på "forretningsgrundlaget"
Buggerødning, nye fælles "almiljøassessor" med mulighed for håndtering af vand udover 10 årsvolden	Potential	😊	😊	😊	😊
Sanering af kloakanlæg	Igangværende	😊	😊	😊	😊
Separering (Stavrup, Hårlev, Risikov...)	Igangværende	😊	😊	😊	😊
Miljøtilpasninger i eksisterende områder (ude til vandplanprojekter)	Igangværende	😊	😊	😊	😊
Rensaanlægcentralisering af de sydlige arealer	Potential	😊	😊	😊	😊
Helhedsbetragtninger og nye miljømål. Fortædning af vandtabskvættet og komensationsstrategier i en rensaanlægcentralisering	Potential	😊	😊	😊	😊
Egk rensaanlæg – nye rådførelsesrenseproduktionsanlæg	Potential	😊	😊	😊	😊
Kloakering af kolonihaver	Igangværende	😊	😊	😊	😊
Ombygninger af eksisterende kloakeringer i en kommunale anlægsprojekter	Igangværende	😊	😊	😊	😊
Anlæg og drift af store, store Klimatilpasningsprojekter, f. betaningslo	Potential	😊	😊	😊	😊

Fremtidens samspil

Kommune og vandselskab skal i samspil sikre størst mulig værdi i håndtering af det samlede vandkredsløb

- Kommunen ansvarlig for den overordnede planlægning af byer
- Kommunen opstiller langsigtede og samfundsmæssigt afstemte mål for den samlede vandforvaltning
- Vandselskaberne er de centrale vandoperatører, der ud fra afstukne rammer fra kommunerne omkring overordnede mål i relation til vandhåndtering og klimatilpasning planlægger, etablerer og driver anlæg
- En klar rollefordeling – mellem kommuner, vandselskaber og forhold knyttet til private arealer/borgere – i den samlede vandlovgivning
- Afklaring bør ske i forbindelse med den aktuelle evaluering og forventede revisionsarbejde af vandsektorloven, der samtidig skal sikre en optimal samlet vandhåndtering

Tak for ordet

Trekroner sø, Roskilde